

ОТЧЕТ

НА

МЛАДЕЖКИТЕ ДЕЙНОСТИ ПРИ ОБЩИНА БОЛЯРОВО ЗА 2020г.

Община Болярово е разположена в югоизточната част на Ямболска област, като южната и граница съвпада с националната граница на Р България с Р Турция. Община Болярово е определена за район за целенасочена подкрепа, съгласно показателите на чл.6 на Закона за регионално развитие. Общината попада в обхвата на селските райони, най-развит сектор на местната икономика е селското стопанство. Развиват се още търговия, преработка на селскостопански суровини и месна промишленост. Потенциал за развитие на различни видове туризъм се съдържа в природните и културно - исторически ресурси на територията на община Болярово.

По данни от преброяването през 2011 година , населението на възраст от 15 до 29 години е 558 д., а населението на общината е 4 160 д. т.е 13 % от общия брой на жителите на община Болярово са в интервала от 15 до 29 години. Според последните статистически данни към 28.07.2020 с постоянен адрес пребивават 3 206 души, а по настоящ адрес – 3 754 души.

Неблагоприятната тенденция на намаление в броя на младежите продължава и понастоящем.

1. Образователна характеристика и младежка заетост.

Съгласно действащото законодателство в Република България на 15 години младият човек става трудоспособен, като започването на работа на по-ранна възраст е при условията на специална закрила. Насочването на политиките за развитие би подпомогнало кариерната ориентация и би облекчило включването на трудоспособните млади хора в системата на трудовата заетост. В повечето случаи младите хора нямат практически и трудов опит по придобитата специалност след завършване на своето образование и трудно се включват на пазара на труда. Младите хора без опит са в неблагоприятно положение в условията на повишаване на предлагането на труд в контекста на световната финансова криза. Младежите с ниско образование и квалификация са сред първите, засегнати от влошените икономически условия. Необходимо е да се положат усилия относно плавното преминаване на младите хора от учебната скамейка към пазара на труда чрез разширяване на стажовете и практиките в реалния сектор. Често младите хора изпитват липса на необходимата информация за устройване на работа. Не е наложена все още практиката на работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Голяма част от младите хора са демотивирани от предлаганото заплащане, както и от условията на работа. Младите хора се превръщат в потенциален ресурс на заетостта в сивата част на икономиката. Недостатъчните професионални умения и практики в реална среда и невъзможността за професионален избор на учащите от най-ранната възраст принуждават част от завършилите училище да започнат “първата възможна работа”, най-често в сферата на услугите, търговията и обслужването, без изисквания към условията на труд.

Близко половината от младежите в общината се определят като икономически активни - 48, 56 % лицата. Това означава, че всеки втори млад човек в община Болярово влага или предлага своя труд за производството на стоки и услуги. Малко над 40 % от младежите, които търсят работа в общината са безработни по данни от преброяването през 2011 година. По данни от Бюрото по труда от 31.12.2020 г.,

200 са регистрираните безработни като от тях – 99 са жени и 101 мъже. С висше образование – 6, средно – 73, средно професионално – 54, основно 49, начално и по-ниско – 72 . Продължително безработни лица - 95, от тях 46 роми. Официално регистрираната безработица сред лицата на възраст 15- 29 години в община Болярово е 29 души. С висше образование – 1, средно – 8, средно професионално – 2, основно 14, начално и по-ниско – 6. От тях жени – 14 и мъже – 15. Продължително безработни лица – 6, от тях роми – 7. Средната безработица за Болярово по официални данни /регистрирани в Бюрото по труда/, 15,99 %.

Безработицата в района е динамична. През летния период има увеличено търсене и наемане на работа на лица за извършване на определени дейности в областта на селското стопанство, строителството, търговията, туризма и др. Това е в резултат на изразеното действие на сезонните фактори върху търсенето на работна сила на пазара на труда.

Голяма част от младежите, регистрирани в ДБТ са без или с ниско образование, което е предпоставка за трудната им реализация на пазара на труда.

Значителна част от младите хора трудно намират работа поради липса на професионална подготовка. Младите са в неблагоприятна ситуация и заради невъзможността да натрупат трудов стаж.

Спецификите на образователната система в съответната територия, играят ключова роля в процеса на създаване на благоприятни условия за успешна професионална реализация и повишаване конкурентоспособността на човешките ресурси. Един от основните национални приоритети, се явява предоставянето на висококачествено образование и осигуряване на равнопоставен достъп до обектите на образователната инфраструктура за представителите на всички обществени групи, без значение от тяхната етническа принадлежност, социално положение и др.

Общоприетите национални приоритети в сектора, следва да намерят отражение на общинско ниво, посредством реализацията на целенасочени мерки, подкрепящи изпълнението на дейности, които общината, е в правото си да дефинира и да изпълни. Ключов момент тук се явява, предприемането на мерки, създаващи условия за равнопоставен достъп до обектите на училищното образование, за деца и младежи от уязвими групи от обществото. На територията на община Болярово не функционират висши учебни заведения. Най-близко разположеното учебно заведение от такъв тип, се намира в областния център - гр. Ямбол, където функционира филиал на Тракийския университет - Стара Загора, Факултет „Техника и технологии”.

Обектите на образователната инфраструктура за училищно образование функционират на територията на общинския център - гр. Болярово- едно средно образователно училище и в с. Стефан Караджово- едно основно.

Предвид демографският потенциал на територията и във връзка с особеностите на възрастовата структура на населението, изградените обекти на образователната система, се определят като достатъчни за нуждите на местното население.

По отношение достъпа на учащите, проблем се явяват ограничените финансови възможности на част от родителите, които въпреки осигурения транспорт с училищен автобус до и от училище, изпитват сериозни затруднения при осигуряването на образование за децата си.

Общината реализира конкретни мерки в сферата на образованието, насочени към подпомагане на социално слаби семейства, които изпитват финансови затруднения при задоволяване на основни потребности, свързани с образователния процес. С цел стимулиране равнопоставения достъп на учениците до обектите на образователната инфраструктура, общината подпомага социално слабите семейства, със закупуването на учебници, помагала, дрехи и обувки за учащите.

През учебната 2019/ 2020 година 152 деца се обучават в СУ ”Д-р Петър Берон”, което е в списъка на защитените и средишни училища и ОУ»Ст. Караджа» също В него се обучават 61 деца. ДГ «Здравец» се посещава от 87 броя деца. В община Болярово от месец септември 2014 г. с Решение на Общинския съвет е отменена таксата за всички деца в детските градини.

През периода 2020г. – са отпаднали 5 ученика от СУ ”Д-р Петър Берон” – 3 по семейни причини и 2 заминали в чужбина. От ОУ»Ст. Караджа» няма.

Децата, подлежащи на задължително училищно обучение в населени места без училища, ежедневно се извозват до съседни селища с училища.

Отпадащите са деца в риск, предимно от социално слаби семейства, без родителски надзор, с малцинствен произход, със специфични жинени и образователни потребности, както и деца - жертви на насилие, експлоатация, нехуманно или унизително отношение.

Работа по проекти в учебните заведения:

Проект BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“, наричан по-нататък Проекта, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. (ОП НОИР), съфинансирана от Европейския социален фонд.

Основна цел на Проекта е навременно ранно обхващане и образователното приобщаване на деца от уязвимите групи в предучилищното образование, подкрепа на достъпа им до качествено образование, подкрепа на социалното им приемане и сближаване за изграждането им като пълноценни граждани и за успешна професионална, социална и личностна реализация.

Проектните дейности са свързани с допълнително обучение по български език за деца, които не владеят добре български език.

И през изминалата учебна година бе реализиран Проект за физическо възпитание и спорт за деца от ДГ „Здравец” и филиали. Благодарение на него бяха закупени спортни консумативи. Създадох се предпоставки за подобряване на условията за спорт в детската градина. Намаляване заболяемостта на децата в резултат от активна двигателна дейност.

Участие на деца роми в проекти от ОУ „Стефан Караджа“ с. Стефан Караджово:

Проект „Образование за утрешния ден“. Проекта е започнал през месец декември с продължителност 70 учебни часа. През изминалата учебна година ОУ „Стефан Караджа“ с. Стефан Караджово продължи да работи по Проект „Подкрепа за успех“. По проекта бяха сформирани 7 групи за допълнително обучение по математика и български език.

Участие на деца роми в проекти от СУ „Д-р. Петър Берон“ гр. Болярово:

Проект „Подкрепа за успех“ – намаляване и предотвратяване на преждевременното напускане на училище и насърчаване на равния достъп до висококачествено основно и средно образование, включващо формални, неформални и самостоятелни начини на учене за повторно включване в образователната система и системата на обучение.

-”Топъл обяд” - ” проекта е за деца в неравностойно социално положение, основната цел на проекта е повишаване на здравния статус и качеството на живот на децата чрез обезпечаване на рационално и балансирано хранене през тежките зимни месеци чрез организиране на трапезария, в която да се предлага топъл обяд на деца от социално слаби семейства в партньорство с ОС на БЧК Ямбол/.

Официалната безработица е два пъти по-ниска, сравнена с данните от преброяването на населението . Това означава, че всеки втори безработен не разчита, че държавата ще му помогне да започне работа. Дори прилаганите към момента схеми за осигуряване на временна заетост не мотивират младите хора да се регистрират в Бюрата по труда. Младежката безработица и по официални данни и по резултатите от преброяването е значително по- висока от средната за общината. Това доказва значимостта на проблема младежка безработица. Има за следствие и голямата бедност, в която живеят младите хора, лишени от доходи, с неизградени трудови навици и най-често със семейства, които са създали и, за които не могат да се грижат. Или, липсата на работа принуждава младежите да отлагат във времето създаването на семейства и отглеждането на деца.

Основна цел на община Болярово е намаляване процента на безработица сред младите хора, както и да се намали зависимостта от социално подпомагане. Общината е

предприела мерки по прибиране и задържане на учениците и децата от ромски произход в учебните и детски заведения.

Задълбочаването на икономическата криза в страната през последните години има и своето отражение върху пазара на труда в община Болярово. Все повече млади хора се преселват в по-големите населени места с цел намиране на работа.

2. Младежко доброволчество

Макар готовността на младите хора да участват в доброволчески акции да нараства, все още са ограничени възможностите за доброволчески дейности. Ценността на доброволството все още не се познава широко от младите хора. Неразвити са механизмите за публичното подпомагане на младежкото доброволчество като важна проява на солидарност и гражданска активност и форма за неформално учене. Правата на младите доброволци, особено на непълнолетните, се нуждаят от законова закрила.

Една от утвърдените в общината младежки доброволчески организации е Българския младежки червен кръст (*БМЧК*), чийто членове са ученици от двете училища от община Болярово. Екипите са преминали курс по първа долекарска помощ и ежегодно взимат участие в състезания на областно ниво. Всяка година по случай великденските и коледните празници се организира дарителска акция за събиране на дрехи, обувки и други вещи за хора в неравностойно положение и социално слаби семейства.

3. Подобряване на материално-техническата база в община Болярово. Организиране на спортни дейности и мероприятия.

От началото на пандемията COVID -19, темата за психичното здраве на младите хора е по-актуална от всякога. Държавата предприе решителни мерки в отговор на пандемията от COVID-19 – с цел опазване на общественото здраве.

Физическото възпитание, спортът и социалният туризъм са основа за укрепване на здравето и физическата годност на нацията и се поощряват и подпомагат от общините и държавата. Спортните обекти и съоръжения, собственост на държавата и общините, се ползват за нуждите на физическото възпитание и спорта и свързаните с тях обслужващи и спомагателни дейности.

Спортната база в община Болярово се състои от стадиони в град Болярово и селата Голямо Крушево и Мамарчево, тенис-корт в град Болярово, оборудвана фитнес-зала, спортните площадки и физкултурни салони на СУ ”Д-р П.Берон”, ОУ ”Стефан Караджа”, ДГ „Здравец”.

Фитнес-залата в град Болярово е създадена и оборудвана с помощта на финансиране по програма „Форум” на Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество и община Болярово през 2007г. Към фитнес- залата има оборудвано помещение за практикуване на тенис на маса. С цел правилното използване на съоръженията има назначен специалист „Младежки дейности”. Ежегодно се извършва поддръжка на залата и съоръженията. Извършено е преобоядисване и освежаване на помещението, беше извършен частичен ремонт на покрива на залата, подменена бе подменена подовата настилка в помещението, бяха закупени нови фитнес уреди.

Приключи изграждането на стадиона в град Болярово по който се осъществи основен ремонт със средства, финансирани от програма Трансгранично развитие България- Турция. Размерът на инвестицията е 645 867 лева. Извърши се цялостно преустройство на стадиона, изгради се модерно съоръжение, отговарящо на съвременните изисквания и потребностите на жителите на община Болярово.

Одобрен е проект в гр.Болярово и започна работа за изграждане на мултифункционално спортно игрище, УПИ - XXI, КВ. 21.Финансираща организация е по Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.Продължителността на проекта е 36 месеца – 07.05.2019 г. до 07.05.2022 г.,а стойността 97 694.32 лв. Дейности по проекта са изграждане на мултифункционално игрище за футбол и баскетбол с ажурна ограда.

През ноември 2013г. приключи проект „Реконструкция и основен ремонт на сградата на СУ „Д-р Петър Берон“- гр. Болярово чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма Регионално развитие” 2007-2013 г. Извърши се цялостна подмяна на дограмата, осветителните тела, отоплителната система, изпълнение на нова вентилационна система, ремонт на покрива и цялостна топлоизолация на сградата на физкултурния салон на СУ „Д-р Петър Берон“- гр. Болярово.

Достъпът до всички спортни обекти на територията на община Болярово е свободен за желаещите да спортуват.

Инвестират се средства и в създаване и подържане на зони за отдих. Създаде се обособено място за отдих в местността „Крастав кладенец“ край село Стефан Караджово. Поддържа се и зоната за отдих в местността „Белянката“ край село Иглика. Извършен е ремонт и обновяване на хижата край село Стефан Караджово. Създаде се и се поддържа туристически център в село Воден.

Община Болярово е партньор на нестопанската организация "Организация за защита на птиците в Странджа"- с. Ружица в проекта предложение, което вече е одобрено и проекта е започнал своето изпълнение. Той е по Мярка 313 – „Насърчаване на туристическите дейности” ПРСР и е насочен към развиване на условия за спорт и туризъм.

Футболен клуб "Ботев" Болярово има картотекирани 25 състезатели за новия спортен сезон. Отборът се състезава в "А" областна футболна група и за изминалия кръг 2019/ 2020 е заел 5 място от 12 отбора.

Със средства по бюджетна дейност "Спорт за всички" и от бюджета на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни се провеждат спортни състезания в различни възрастови групи във връзка с деня на спорта – 17 май и празника на град Болярово – 26 октомври. Състезанията, които се провеждат са по футбол, волейбол, тенис на маса, колоездене, щафетно бягане. С учениците от начален курс и ЦДГ "Здравец" се провеждат спортни и забавни игри. С цел популяризиране на спорта, отново бе организирано посещение на учениците от горните класове във фитнес-залата, като им беше демонстрирано как да се използват отделните уреди.

Организиран се поход до различни местности за служители от общинската администрация, кметове и кметски наместници.

С Решение № 41 от 22.05.2009г. на Ямболския окръжен съд е регистриран „Волейболен клуб Болярово”.

С Решение №17/06.03.2009г. на Ямболски окръжен съд е регистриран „Обединен спортен клуб Болярово”.

Много привлекателни за младите са танцовите клубове, където младежите отиват от една страна, за да спортуват, а от друга - да се забавляват и да открият среда за социално общуване. В общината функционира детски танцов състав "Боляровче". Неговите възпитаници участват в различни фолклорни събори, както на територията на страната, така и в съседни държави.

4. Дейности за превенция на младежката престъпност

От 2014-та година възниква възможността за реализиране на наказателна отговорност по отношение на младия човек за извършени от него престъпления. Зачестяват случаите на противообществени и противоправни прояви сред млади хора от по-ниските възрастови групи. Около две трети от осъжданите всяка година младежи не ходят на училище и/или нямат работа. Статистиката през последните години показва застрашителни тенденции на нарастване броя на непълнолетните извършители на престъпления и на относителния дял на младите хора до 29 години сред затворническата популация и сред водачите на моторни превозни средства, причинили пътно транспортни произшествия.

Успоредно с органите на полицията, в община Болярово работи и Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, чийто основен приоритет е установяването на причините за извършването на

противообществени прояви от малолетни и непълнолетни, както и прилагане на различни методи за ограничаването им. Кризата в основните социални ценности, както и всички негативни икономически фактори, обхванали обществото ни резонират върху детската душевност и оказват отрицателно въздействие върху нея.

Факторите, които поставят децата в риск, най-общо могат да се обособят в три групи: наследственост, семейна и социална среда. „Децата в риск” са предимно от социално слаби семейства, без родителски надзор, с малцинствен произход, със специфични жизнени и образователни потребности, както и деца - жертви на насилие, експлоатация, нехуманно или унизително отношение. В община Болярово липсват данни за деца жертви на трафик .

По данни на МВР през изминалата 2020г. има регистрирани 3 Възпитателни дела, с което има спад в сравнение с 2019г. - с 6 Възпитателни дела и 2018г - с 15 Възпитателни дела. Извършените противообществени деяния за 2020 г. са свързани с:

- кражба на бали от частен имот;
- хулиганска проява –счупване на прозорец в частен имот;
- хулиганска проява –счупване на прозорец и влизане в частен имот.

Общо регистрираните деца са 6-ма, от които 4 малолетни и 2 -непълнолетни момчета. Мерките предприети и взетите решения по възпитателните дела от Закона за БППМН са **“ПОСТАВЯНЕ ПОД ВЪЗПИТАТЕЛЕН НАДЗОР НА РОДИТЕЛИТЕ ИЛИ НА ЛИЦАТА ,КОИТО ГИ ЗАМЕЩВАТ, СЪС ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПОЛАГАНЕ НА ЗАСИЛЕНИ ГРИЖИ“** и **“ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ“**. Това се осъществява, чрез възпитателни дела. МКБППМН - Община Болярово

. По-голямата част от децата в училищата са от ромски произход, което предполага висок риск от отпадане на голяма част от тях. Ежедневно МКБППМН провежда срещи с деца, учители и родители, с цел превенция на отпадането на застрашените деца. През годината се провеждат беседи и лектории по различни теми за ограничаване на девиантното поведение сред подрастващите.

Местната комисия активно се стреми да отговаря на нуждата от противодействие на този вече станал национален проблем – агресията сред децата, в училище и извън него. За тази цел организира множество спортни мероприятия, съвместно с община Болярово, включващи турнири по футбол, волейбол, баскетбол, колоездене, бягане.

Спортът е един от най-засегнатите сектори в следствие от пандемията от коронавирус. милиони спортисти са лишени от възможността да се състезават, както и да тренират при нормални условия. Пандемията от covid-19 оказва опустошително въздействие върху младите хора, по-специално в целия ес, като вреди на заетостта им, прекъсва образованието им и засяга тяхното психическо и физическо здраве и благосъстояние. До момента спортистите под 18 годишна възраст нямаха право да участват в състезания.

5. Достъп до информация и услуги.

Въпреки масовото навлизане на информационните технологии в бита и в работата, достъпът до информация на младите хора все още е ограничен. Публичните услуги в подкрепа на младите хора все още не са с необходимото качество и не достигат до всички нуждаещи се, особено до младите роми и младежите в малките населени места. Въпреки устойчивото развитие на мрежата от Младежките информационно-консултантски центрове (МИКЦ), необходимо е подобряване капацитета им и повишаване качеството на услугите, предлагани в тях.

От 2010г. в резултат на инициативата „Глобални библиотеки” в град Болярово и в селата Стефан Караджово и Мамарчево се оборудваха компютърни зали със свободен режим на ползване и достъп до интернет. Тези зали се ползват предимно от младите хора. Все още има населени места в община Болярово, в които поради ограничения на релефа няма интернет-покритие. Младите хора в тези села са практически изолирани, въпреки това училищата в общината са оборудвани с компютърни кабинети и младежите се обучават успешно по информационни технологии.

**Общински
годишен план
за
младежта
на община Болярово
за 2021 година**

I. Анализ на предизвикателствата пред младежите в община Болярово:

Община Болярово е разположена в югоизточната част на Ямболска област като южната и граница съвпада с националната граница на Република България с Република Турция. Община Болярово е определена за район за целенасочена подкрепа, съгласно показателите на чл.6 на Закона за регионално развитие. Общината попада в обхвата на селските райони, най-развит сектор на местната икономика е селското стопанство. Развиват се още търговия, преработка на селскостопански суровини и местна промишленост. Потенциал за развитие на различни видове туризъм се съдържа в природните и културно - исторически ресурси на територията на община Болярово.

1.1. Демографска перспектива

Прогнозите на НСИ показват, че в периода до 2021 година броят на младите хора в България ще намалява, като особено изразено ще е намалението на възрастовите групи 15-19 и 20-24 години. Тази тенденция е валидна и за община Болярово. На територията на общината има 1 град и 19 села. Според последните статистически данни към 28.07.2020 с постоянен адрес пребивават 3206 души, а по настоящ адрес – 3754 души.

Съотношението градско - селско население, е в полза на селското население. Селището с най-голям брой жители в общината е град Болярово.

Впечатление прави промяната в стойността на съотношението между селското и градското население в общината, предизвикана от изменението на броя на нейните жители.

1.2. Образователна характеристика.

През учебната 2019/ 2020 година в двете училища се обучават общо 213 деца. 152 деца се обучават в СУ "Д-р Петър Берон", в ОУ"Ст. Караджа" се обучават 61 деца. През периода 2020г. – са отпаднали 5 ученика от СУ "Д-р Петър Берон" – 3 по семейни причини и 2 заминали в чужбина. От ОУ"Ст. Караджа" няма.

ДГ «Здравец» се посещава от 87 броя деца. В община Болярово от месец септември 2014 г. с Решение на Общинския съвет е отменена таксата за всички деца в детските градини.

С Решение на МС №829 от 22.11.2018 г. и приет Списък със защитените детски градини и защитените училища в Република България и с Решение на МС №845 от 22.11.2018 г. Списък със средишните детски градини и училища. В тези списъци попадат:

СУ „Д-р Петър Берон”, гр. Болярово- защитено и средишно

ОУ „Стефан Караджа”, с. Стефан Караджово – защитено и средишно

ДГ „Здравец”, гр. Болярово – защитена и средишна

ДГ „Здравец” и филиали, с. Стефан Караджово- защитена и средишна

Голяма част от младежите, след приключване на формалното им учене в училище, не се възползват от възможностите на неформалното и това ги прави неконкурентоспособни на пазара на труда. Все още липсва практика работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Голяма част от работещите млади хора са демотивирани от заплащането и условията на труд. Те са ресурс и на сивата икономика и са принудени да приемат временна или неквалифицирана работа, дори и да притежават образователен ценз, тъй като специалностите им не са конкурентни към момента. Макар, че информационните технологии навлизат сериозно в бита и в работата ни, достъпът до информация на младите хора е различен. Нерядко причината за това се крие в незнанието как да се търси полезна информация, често интернет услугите се ползват с развлекателна цел

Тревожен е фактът, че резултатите от външните оценявания на отделните степени на завършено образование на учениците от учебните заведения на територията на общината са ниски и незадоволителни.

И в община Болярово интересът на младите хора към четенето на книги се срива. Непрекъснато намалява броя на регистрираните млади хора в библиотеките.

1.3. Младежка заетост.

Средната безработица към 31.12.2019 година регистрирана в Бюрото по труда е 15.99%. По данни от Бюрото по труда официално регистрирани безработни сред лицата на възраст от 18 до 29 години в община Болярово към 31.12.2019г. са 24. / 13 мъже и 11 жени/. Близо половината от младежите в общината се определят като икономически активни - 49%. Това означава, че всеки втори млад човек в община Болярово влага или предлага своя труд за производството на стоки и услуги.

Безработицата в района е динамична. През летния период има увеличено търсене и наемане на работа на лица за извършване на определени дейности в областта на селското стопанство, строителството, търговията, туризма и др. Това е в резултат на изразеното действие на сезонните фактори върху търсенето на работна сила на пазара на труда.

Значителна част от младите хора трудно намират работа поради липса на професионална подготовка. Младите са в неблагоприятна ситуация и заради невъзможността да натрупат трудов стаж.

От данните по-горе може да се направят следните изводи за безработицата сред младите хора в община Болярово.

1. Официалната безработица е два пъти по-ниска, сравнена с данните от преброяването на населението. Това означава, че всеки втори безработен не разчита, че държавата ще му помогне да започне работа. Дори прилаганите към момента схеми за осигуряване на временна заетост не мотивират младите хора да се регистрират в Бюрата по труда.

2. Младежката безработица и по официални данни и по резултатите от преброяването е значително по-висока от средната за общината. Това доказва значимостта на проблема младежка безработица. Този проблем има за следствие голямата бедност, в която живеят младите хора, лишени от доходи, с неизградени трудови навици и най-често със семейства, които са създали и, за които не могат да се грижат. Или, липсата на работа принуждава младежите да отлагат във времето създаването на семейства и отглеждането на деца.

3. По-малко от половината от младите хора са със завършено средно образование. Което означава, че са необходими комплексни мерки, за да бъдат привлечени тези хора към по-висока степен на образование, оттам и да им се осигури по-високо платена заетост. Тенденция е в семействата на хора с по-ниска степен на образование, децата да отпаднат по-рано от обучение.

4. Осигуряването на заетост на младежите в райони със сериозни ограничения като община Болярово задължително изисква провеждане на национална политика за подкрепа на изостаналите гранични райони. Възприетият в момента модел на концентриране на ресурси в най-развитите райони в държавата през следващия планов период със сигурност ще задълбочи отчетените негативни тенденции.

5. Необходимо е осигуряване на заетост за младите хора с много по-дълъг период от една година.

1.4. Достъп до информация и услуги.

В резултат на инициативата „Глобални библиотеки” в град Болярово и в селата Стефан Караджово и Мамарчево през годините се оборудваха компютърни зали със свободен режим на ползване и достъп до интернет. Тези зали се ползват предимно от младите хора. Все още има населени места в община Болярово, в които поради ограничения на релефа няма интернет-покритие. Младите хора в тези села са практически изолирани.

Съществува потребност от обучение за безопасна работа в интернет.

1.5. Гражданска активност.

На територията на община Болярово младите хора проявяват интерес към спортните клубове и фен клубовете на професионалните отбори. Те предпочитат да се изявяват в неформални среди -събирания с приятели, спортни мероприятия, интернет клубове, форуми и социални мрежи.

Диалогът с младите хора на общинско ниво не е структуриран.

Необходимо е младите хора да бъдат подкрепени и „подтикнати”, за да създадат своя организация, чрез която да изразяват мненията си по важни местни проблеми и в същото време да бъдат обединени, стимулирани към инициативи и лидерство.

1.6. Младежско доброволчество.

На територията на община Болярово основен двигател за доброволчески инициативи и акции е Българският червен кръст чрез младежката си организация.

В община Болярово са валидни изведените констатации в Националната стратегия за младежта 2020 -2030, а именно: все още са ограничени възможностите за доброволчески дейности сред младите хора, ценностите на доброволчеството не се познават широко от младите хора, неразвити са механизмите за публично подпомагане на младежкото доброволчество.

1.7. Достъп до здравни услуги и здравословен начин на живот.

Характеристиките на здравната система, изпълняват ролята на един от ключовите фактори за качеството на живот в съответната територия. В тази връзка, анализът на здравеопазването в община Болярово, следва да се извърши, както от гледна точка на достъпа на жителите до навременно осигурена болнична и извънболнична помощ, така и от гледна точка на качествените характеристики на предоставяните здравни услуги на територията на общината.

За всички жители на община Болярово, в това число и за младите хора, съществен проблем е достъпът до качествени здравословни услуги. На територията на община Болярово не функционира Многопрофилна болница за активно лечение /МБАЛ/. Жителите на общината могат да получат болнична помощ в разположените в гр. Ямбол две многопрофилни болници - „Св. Пантелеймон” и „Св. Йоан Рилски”, и една специализирана болница за активно лечение по кардиология, както и на територията на намиращата се в гр. Елхово - МБАЛ „Св. Иван Рилски”.

Най-близката болница в град Елхово изпитва сериозни кадрови и финансови проблеми, които се отразяват върху вида и броя на клиничните пътеки, по които могат да се обслужват пациентите. Допълнително, голяма част от младите хора на възраст над 18 години са с прекъснати здравноосигурителни права и със затруднен достъп до безплатни здравни услуги.

В рамките на гр. Болярово функционира медицински център за спешна помощ, разполагащ с два оборудвани санитарни автомобила за достъп до 20-те населени места в рамките на общината.

За неблагоприятната структурна организация на здравеопазването в общината свидетелства обстоятелството, че от близо 80 общопрактикуващи лекари в област Ямбол през 2019- 2020г., едва трима обслужват жителите на община Болярово.

Системата на здравеопазването в община Болярово се отличава с неблагоприятни стойности по отношение на структурната и пространствена организация на обектите на здравната инфраструктура. Тези особености оказват негативно влияние както по отношение на навременния достъп на жителите до болнична и извънболнична медицинска помощ, така и върху качеството и удовлетвореността на населението от предоставяните здравни услуги.

Липсата на МБАЛ на територията на община Болярово се свързва с необходимостта от пътуване на нуждаещите се до градовете Ямбол или Елхово. Във функциониращия медицински център липсват тясно специализирани медицински кадри, което се явява друг проблем по отношение качеството на здравните услуги. От друга страна, неравномерната териториална организация на амбулаториите за извънболнична помощ в самата община са причина за ограничените възможности за достъп до навременна медицинска помощ на населението, живеещо в населените места, разположени на по- голяма отдалеченост от общинския център.

По отношение равнопоставения достъп на населението до обектите на здравната инфраструктура, следва да обърнем внимание на представителите на ромската етническа група. Нарастващият брой на тази група в общината, в комбинация с ниската здравна култура и лоши хигиенни навици, се свързва с необходимостта от предприемане на конкретни мерки в сферата на здравеопазването, насочени към провеждане на информационни здравни кампании на територията на общината. Тяхна основна цел следва да бъде предоставяне на информация за превенция на заболявания сред представителите на ромската етническа група.

От 2015 година община Болярово разполага с един здравен медиатор. Здравният медиатор е мост между уязвимите малцинствени общности и здравните и социалните служби. Той се ползва с уважението и доверието и на хората от общността, и на институциите и притежава необходимите знания, умения и компетентност за да върши своята високоотговорна работа.

Основните цели на медиаторската програмата са:

- преодоляване на културните бариери в общуването между ромските общности и медицинския персонал по места;
- преодоляване на съществуващи дискриминационни нагласи в здравното обслужване на ромите по места;
- оптимизиране на провеждането на профилактични програми сред ромското население;
- здравно образование на ромите и активна социална работа в общността;
- активна социална работа с уязвими групи.

Неблагоприятните тенденции, изведени в националната стратегия са валидни и за територията на община Болярово: нарастват потребностите от развитието на по-задълбочени знания в области като сексуално и репродуктивно здраве, предпазване от полово предавани болести, превенция на вредните поведенчески рискови фактори, висок дял на пушачите и употребяващите алкохол младежи.

Община Болярово разполага със следната база за спорт и здравословен начин на живот: стадион в град Болярово и спортни игрища в селата Голямо Крушево и Мамарчево, тенис-корт в град Болярово, оборудвана фитнес зала, спортните площадки и физкултурни салони на СУ "Д-р Петър Берон", ОУ "Стефан Караджа", ДГ „Здравец“, детски площадки в град Болярово, селата Воден, Малко Шарково и фитнес зала в НЧ "Стефан Караджа – 1904" село Стефан Караджово.

Достъпът до всички спортни обекти на територията на община Болярово е свободен и напълно безплатен за желаещите да спортуват младежи.

1.8. Младите семейства.

Сред ромските младежи, които според отговорилите на въпроса за етническо самоопределяне по време на преброяването на населението, са 40 процента, продължава тенденцията за рано съжителстване на съпругески начала и рано раждане на деца.

Сред българския етнос се наблюдава тенденция на отлагане на създаването на семейство.

Все повече младите хора не сключват брак.

По данни от последното преброяване на населението през 2011 година от младите хора на възраст от 15 до 39 години, едва 17,5 процента са сключили граждански брак, 39% съжителстват без брак, а 43,5% не са в съжителство. Над 35 % от хората на възраст 30 -39 години не са в съжителство, нито са сключили брак.

Стабилна и устойчива е тенденцията за голям брой деца, родени извън брак и на самотните майки.

1.9. Социално включване на младите хора.

Социалното включване е процес, който осигурява на изпадналите в риск от бедност и социално изключване да получат възможностите и ресурсите, необходими за пълното им участие в икономическия, социалния и културния живот и да се радват на стандарт на живот и благосъстояние, считани за нормални в обществото, в което те

живеят. Този процес им гарантира по-голямо участие в процеса на вземане на решенията, които влияят върху техния живот и по-голям достъп до фундаменталните човешки права.

Констатацията на националната стратегия за младежта е, че все още е ограничен достъпът на младите хора в риск до целенасочени и качествени социални услуги в общността, особено в малките населени места.

1.10. Младежката престъпност.

От 14-та година възниква възможността за реализиране на наказателна отговорност по отношение на младия човек за извършени от него престъпления. Зачестяват случаите на противообществени и противоправни прояви сред млади хора от по-ниските възрастови групи. Около две трети от осъжданите всяка година младежи не ходят на училище и/ или нямат работа. Статистиката през последните години показва застрашителни тенденции на нарастване броя на непълнолетните извършители на престъпления и на относителния дял на младите хора до 29 години сред затворническата популация и сред водачите на моторни превозни средства, причинили пътно транспортни произшествия.

Успоредно с органите на полицията, в община Болярово работи и Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, чийто основен приоритет е установяването на причините за извършването на противообществени прояви от малолетни и непълнолетни, както и прилагане на различни методи за ограничаването им. Кризата в основните социални ценности, както и всички негативни икономически фактори, обхванали обществото ни резонират върху детската душевност и оказват отрицателно въздействие върху нея.

На територията на община Болярово има две училища с 213 ученика. Една част от децата в училищата са от ромски произход, което предполага висок риск от отпадане на голяма част от тях. Ежедневно МКБППМН провежда срещи с деца, учители и родители, с цел превенция на отпадането на застрашените деца. През годината се провеждат беседи и лектории по различни теми за ограничаване на девиантното поведение сред подрастващите.

Местната комисия активно се стреми да отговаря на нуждата от противодействие на този вече станал национален проблем – агресията сред децата, в училище и извън него. За тази цел организира множество спортни мероприятия, съвместно с община Болярово, включващи и турнири по футбол, щафетно бягане и други. Организирант се и конкурси за текстове и рисунки по различни поводи.

1.11. Управление на младежките политики.

Необходимо е по- активно включване на всички нива на властта – местно, регионално и национално във формирането и реализирането на политики в подкрепа на младите хора, които да са съобразени със специфичните потребности на младежите от малките населени места и различните етнически групи.

В община Болярово има приета с Решение №601 от протокол № 47/ 25.04.2019 г. на ОбС- Болярово Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Болярово за 2019-2020 г.

II. Приоритети и специфични цели за провеждане на общинска политика за младежта и мерки за постигането им.

ОСНОВНА ЦЕЛ:

Настоящият план има за цел да създаде условия за подпомагане на младите хора в община Болярово в тяхното съхранение и развитие като личности и като граждани.

ПРИОРИТЕТИ, СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ:

Приоритет I. Подобряване на достъпа до качествено образование на младите хора в община Болярово.

Специфична цел: 1.1. Подобряване на материално - техническата база на училищата в община Болярово;

Дейности:

1.1.2. Субсидиране на извозването на ученици на възраст над 16 години от населените места до СУ "Д-р П. Берон" – гр. Болярово и ОУ „Стефан Караджа”- с. Стефан Караджово

Специфична цел :1.2. Стимулиране на неформалното образование;

Дейности :

1.2.1. Провеждане на състезания и турнири;

1.2.2. Провеждане на дни на толерантността;

1.2.3. Организиране на разнообразни конкурси

1.2.4. Създаване и прилагане на система от стимули за изявените ученици в учебната дейност, спорта, доброволчески инициативи.

1.2.5. Провеждане на дни на местното самоуправление и на отворените врати сред младите хора.

Приоритет II. Прилагане на мерки за насърчаване на младежката заетост.

Специфична цел: 2.1. Създаване на условия за повишаване на младежката заетост на територията на община Болярово.

Дейности:

2.1.1. Участие на общинската администрация като работодател в програмите за временна заетост, насърчаващи заетостта сред младежите;

2.1.2. Осигуряване на условия за ученически и студентски стажове в общинската администрация;

2.1.3 Личностно и професионално развитие на младите хора в малките населени места в направление:

- осигуряване и ефективен достъп до информационни средства;

- създаване на възможности за електронно приобщаване на младите хора от малките населени места в социалните мрежи;

- насърчаване за участие на младите хора в местното самоуправление.

Приоритет III. Насърчаване на здравословния начин на живот.

Специфична цел: 3.1. Организиране на спортни дейности и мероприятия.

Дейности:

3.1.1. Реконструкция, ремонт и поддържане на базите за спорт.

3.1.2. Спортни състезания и игри по повод 17 май – международен ден на спорта

3.1.3. Отбелязване на Деня на Европа- щафета

Специфична цел: 3.2. Повишаване на здравната култура на младите хора.

Дейности:

3.2.1. Отбелязване на Ден в памет на жертвите на СПИН.

3.2.2. Кампания по повод Световен ден за борба с тютюнопушенето.

3.2.3. Провеждане на информационни кампании за повишаване на половата култура на младите хора.

3.2.4 Отбелязване на Международен ден за борба с тормоза в училище

3.2.5 Беседи на теми рисково поведение и др.

Приоритет IV. Подкрепа за повишаване на гражданската активност, развитие на доброволчеството и превенция на престъпността сред младите хора.

Специфична цел 4.1. Създаване на условия за повишаване на гражданската активност на младите хора.

Дейности:

4.1.1. Подкрепа и създаване на действаща младежка неправителствена организация;

4.1.2. Отбелязване на международен ден на правата на човека

- 4.1.3. Организиране на дискуссионен форум "За различността. Против дискриминацията"
- 4.1.4. Включване на младите хора в мрежата от Младежко информационни консултантски центрове
- 4.1.5. Развитие на межкултурния диалог между младите хора от община Болярово и между други съседни общини

Специфична цел 4.2. Развитие на младежкото доброволчество;

Дейности:

- 4.2.1. Великденски благотворителни дни – боядисване на великденско яйце.
- 4.2.2. Коледна благотворителна акция
- 4.2.3. Отбелязване на международен ден на земята – засаждане на дръвчета.
- 4.2.4. Отбелязване на празника „Баба Марта”- изработване на мартеници с благотворителна цел

Специфична цел 4.3. Развитие на превенция на престъпността сред младите хора.

Дейности:

- 4.3.1. Повишаване на капацитета и квалификацията на служителите на всички нива, реализиращи превантивна политика и промоция на здраве.
- 4.3.2. Разпространение на информационни материали за родители по проблемите на наркозависимостта.
- 4.3.3. Периодичен контрол в търговски обекти, питейни и увеселителни заведения по отношение на спазване разпоредбите за малолетни и непълнолетни. Задължително уведомяване на общинските власти.
- 4.3.4. Периодично информиране на обществеността за състоянието и тенденциите на престъпността и противообществените прояви на младежите в общината.
- 4.3.5. Повишаване информираността на децата и техните семейства чрез организиране на различни форми (беседи, лектории, кампании) за предотвратяване на всички форми на насилие и злоупотреба.

III. Организация и координация на дейностите за постигане на целите.

Разработването на настоящия план и неговото изпълнение е от значение и за органите на местното самоуправление и за всички граждани на общината. Необходима е постоянна, добре мотивирана и публична дейност за мобилизиране на цялата общност - органи на местната власт, училища, местния бизнес, неправителствени организации, инициативни граждани, за осигуряването на необходимите ресурси и условия за изпълнението на дейностите от плана.

Общите усилия на местната власт ще се реализират на всяко равнище в партньорство с местните училища, местния бизнес и неправителствения сектор.

Местната власт ще е водеща при изпълнението на целите и дейностите, свързани с осигуряване на възможности за заетост и поддържане и подобряване на инфраструктурата, ползвана от младежите в общината – учебни заведения, места за спорт и отдих.

Дейностите, насочени към информационни кампании, подкрепа за създаване на неправителствена организация, неформално образование ще бъдат организирани от местните учебни заведения, с подкрепата на МКБППНМ.

IV. Действия по наблюдение, оценка и актуализация на общинския план за младежта.

Изпълнението на плана всяка година се отчита пред областния управител.

Наблюдението, оценката и актуализацията на плана за младежите е постоянен процес за координиране и контролиране на цялостната работа по неговото изпълнение. Мониторингът позволява и налага необходимостта от постоянно и целенасочено набиране, систематизиране, анализ и оценка на информацията, която формира базата за обосноваването и вземането на ефективни решения. Наблюдението на процеса на изпълнение на плана за младежта е постоянна, непрекъсната организирана дейност, докато оценката, както и актуализацията са периодични /разпределени на времев

интервали, периоди/ дейности. Целият процес на наблюдение на изпълнението на плана и оценката ще се осъществява от екип, включващ специалистът, отговорен за младежки дейности, отдел „Образование, социални дейности, култура, вероизповедания и младежки дейности” и секретаря на МКБППМН. Задълженията на експертната група през годината са следните:

- Набира, систематизира, анализира и оценява информацията и два пъти годишно обосновава оценки по изпълнението на плана;
- Подробно анализира резултатите от изпълнението на дейностите, предвидени в плана;
- Подготвя отчет за изпълнението на плана в края на всяка календарна година, който кмета предоставя на областния управител на област Ямбол;
- Прави обосновани предложения за актуализация на плана.

V. Ред и начин за осигуряване на информация и публичност на плана.

След приемането на плана за младежта, той ще се разпространи сред учебните заведения в общината. Планът ще се публикува в местния вестник „Крайгранична искра” и в сайта на общината.

Отчетите за годишното изпълнение на плана ще се предоставят на областния управител и също ще бъдат публикувани на страницата на община Болярово и в местния вестник.